

Kulttuurikude

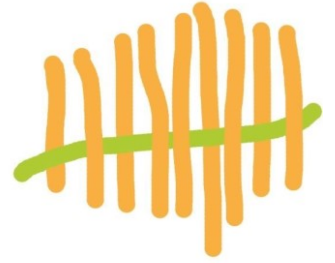
Varhaiskasvatuksen, kulttuuripalveluiden ja kirjastopalveluiden
yhteinen kulttuurikasvatussuunnitelma

Kulttuurikude-työryhmä 9.3.2022

Kulttuurikude

Ylöjärveläisen lapsen kulttuuri- ja kirjastopolku varhaiskasvatuksessa

Vielä toteutumattomat tavoitteet kursivilla (tarvitsevat lisäresursseja / toteutuminen riippuvaista vakan yksiköissä työskentelevän henkilökunnan erikoisosaamisesta / menetelmäoppaisiin tutustumisesta / lainattavista paketeista).

		Ikäryhmittäin	Kaikille
Neuvola	0–1-VUOTIAANA	Kirjavinkit vanhemmille Värikylpy* Loruttelupaja*	
Varhaiskasvatus	2-VUOTIAANA	<i>Rytmi-paja (musiikki, tanssi)</i>	Kirjastoauto käy 24:llä päiväkodilla
	3-VUOTIAANA	<i>Laulupiirtäminen Kuvataiteeseen tutustuminen Perhelukudiplomi</i>	Kirjastosta lainattavat tarinalaatikot ja aihepaketit
	4-VUOTIAANA	Vierailevan taiteen ammattilaisen vetämä paja (sirkus, muotoilu, keramiikka, käsityö, musiikki, kuvataide)	Kirjastosta lainattava Ylöjärven aarteet -paketti sekä Käsityövakka Pyynnöstä muita kirjapaketteja kirjaston kokoelmasta
	5-VUOTIAANA Viskari	Museokäynti (Ylöjärven museo, Kurun koulumuseo, Haverin kaivosmuseo, Tampereen taidemuseo, Muumimuseo, Vapriikki)** <i>Arkkitehtuuri (rakentaminen, rakennuksiin ja veistoksiin tutustuminen) Perinneleikit</i>	Kirjaston uutuuksivinkkilistat henkilökunnalle Tammikuussa Ylöjärvi jäässä -taidenäyttely Syyskuussa Maataidenäyttely
	6-VUOTIAANA Eskari	Kirjastokassi jokaiselle <i>Ryhmäkäynnit kirjastoon Yhteisötaidenäyttely kirjastossa (sanataide, runot) Mediakasvatus, animaatiot Teatteri</i>	Lastenkulttuurikeskus Rullasta, Tampereen taidemuseosta ja Lastenkirjainstituutista lainattavia paketteja PMO:n soitinesittelyt helmi-maaliskuu

Huomioita tulevaisuuteen: Työntekijöiden oman osaamisen hyödyntäminen. Tavoitteena, että erikoisosaaja (värikylpy, satuhieronta, keramiikka, käsityöt, varjoteatteri, laulupiirtäminen, musiikki, mediakasvatus jne.) pääsee kiertämään muihin yksiköihin. Tämä vaatii sijaisresursseja.

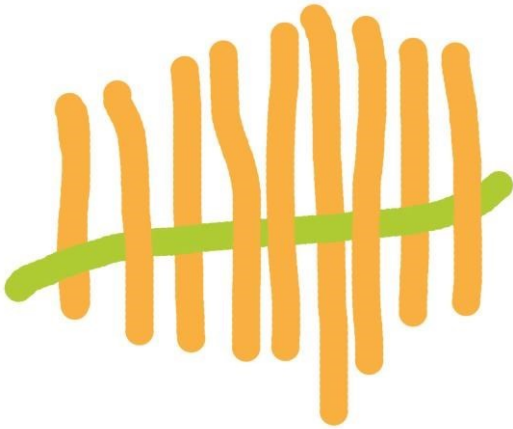
*Neuvolasta ohjataan kulttuurilähetteellä erityistä tukea tarvitsevat perheet toimintojen pariin. Pilotoitu v. 2020 kokeilurahalla, suunnittelu jatkuu Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla -hankkeessa. Toteuttamiseen ei vielä rahoitusta.

**Ilmainen sisäänpääsy, mutta Muumimuseossa opastus maksaa 40 € ja retki voi vaatia kuljetusta.

Kulttuurikude-kulttuurikasvatussuunnitelma

Tavoitteena eheä ja osallistuva lapsi

Kulttuurikude-logo

Kude tarkoittaa kankaan poikkisuuntaan kulkevaa lankaa.

Kulttuurikude-logossa kankaan loimessa poikkisuuntaan kulkeva lanka kuvastaa lapsen kohtaamia taiteen eri lajeihin. Mitä enemmän kohtaamisia tapahtuu, sitä eheämmän kankaan lanka muodostaa.

Kulttuurikude toteuttaa tasa-arvoista kulttuurikasvatusta

Kulttuurikude on Ylöjärven kulttuuripalveluiden ja varhaiskasvatuksen yhteinen kulttuurikasvatussuunnitelma. Vuonna 2020 myös kirjastopalvelut liittyi toimintaan mukaan, jolloin kirjastojen tekemä lastenkulttuurityö sidotaan osaksi kulttuurikasvatusta Ylöjärvellä. Yhteistyöllä mahdollistetaan tasa-arvoinen kulttuurikasvatus jokaiselle ylöjärveläiselle lapselle, joka osallistuu kaupungin järjestämään varhaiskasvatukseen. Suunnitelmallinen yhteistyö aloitettiin vuonna 2012, jonka jälkeen kulttuurikasvatusta on toteutettu. Kulttuurikude-työryhmä kokoontuu kolmesta neljään kertaan vuodessa suunnittelemaan toimintaa ja vaihtamaan kuulumisia. Kulttuurikuteen tapahtumista ja tavoitteista tiedotetaan kaikkiin päiväkoteihin. Työryhmä on linkki päiväkotien ja kulttuuripalveluiden sekä kirjaston työntekijöiden välillä. Varhaiskasvatussuunnitelma ja Pirkanmaan kulttuurihyvinvointisuunnitelma ovat tukena Kulttuurikuteen suunnitelman laadinnassa.

Kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteena on vahvistaa ylöjärveläisten lasten mahdollisuuksia osallistua ja tutustua kulttuuriin monipuolisesti sekä tuottaa kulttuurin keinoin lapsille myönteisiä ja elämyksellisiä kokemuksia. Kulttuurin kenttää katsotaan lapsen näkökulmasta. Toiminnan päämääränä on hyvinvoiva, eheä ja osallistuva lapsi.

Mitä on lastenkulttuurikasvatus?

Lastenkulttuurilla tarkoitetaan lapsille ja nuorille suunnattuja taide- ja kulttuuripalveluita, mutta myös lasten oman, leikkiin tai kerrontaan perustuvan itse luodun kulttuurin edistämistä.

Taidekokemukset ja kulttuurin harrastaminen antavat valmiudet aktiiviselle toiminnalle ja vaikuttamiselle, arvostelukyvyille sekä kyvylle jäsentää muuttuvaa maailmaa ja omaa asemaa siinä. Kulttuurikasvatuksella tuetaan tasapainoista kasvua. Lastenkulttuurilla voidaan vaikuttaa elinikäisiin tottumuksiin hyödyntää taidetta ja kulttuuripalveluita.

Luovuuteen ja itseilmaisuuksiin kannustava kulttuurikasvatus luo myös pohjaa yhteiskunnan sivistykselliselle kasvuille.

Opetus- ja kulttuuriministeriön strategiassa 2020 todetaan, että kansalaisilla on tasa-arvoiset mahdollisuudet yksilölliseen kehittymiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä ja syrjäytymisen periytymistä, painopisteenä ovat lapset ja nuoret. Mahdollisuus toteuttaa itseään on jokaisen lapsen ja nuoren oikeus.

Ylöjärven kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman mukaan kulttuuri on tärkeä osa lapsen identiteettiä. Varhaiskasvatuksessa lapsille tarjotaan mahdollisuuksia nähdä ja kokea monipuolisesti taidetta ja kulttuuria. Taiteeseen ja kulttuuriin liittyvät kokemukset vahvistavat lasten kykyä omaksua, käyttää ja tuottaa kulttuuria. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tavoitteellisesti tukea lasten musiikillisen, kuvallisen sekä sanallisen ja keuhollisen ilmaisun kehittymistä sekä tutustuttaa heitä eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön.

Lapselle taiteellinen kokemus on kokonaisvaltaista, leikinomaista, kokeilevaa, luovaa, mielikuvituksellista ja henkilökohtaista. Taiteelliset kokemukset syntyvät musiikin, kuvataiteen, teatterin, draaman, tanssin, kirjallisuuden, sanataiteen, sirkuksen ja mediataiteen avulla. Taiteen tekeminen antaa lapselle oppimisen iloa, ja tukee lapsen luontaista mielikuvitusmaailman kehittymistä. Taiteen tekemisestä lapsi saa eri aistialueiden kokemuksia.

Kuva: Esikoululaiset harjoittelivat muun muassa videoitten tekoa ja editointia sekä tietotekniikan ja QR-koodien käyttöä ja tekivät medianäyttelyn, joka oli esillä pääkirjasto Leijassa alkuvuonna 2017. Mukana oli animaatioiden ja sähköisen median lisäksi myös perinteistä mediaa, kuten itse tehtyjä sanomalehtiä ja sarjakuvia.

Näyttelyä ennen päiväkotien henkilökunta oli saanut opastusta ja koulutusta mediataiteen tekoon. Varhaiskasvatuksen henkilöstön kouluttaminen on tärkeä osa kulttuurikasvatustyötä.

Taiteelliseen ilmaisuun kuuluu yksin ja yhdessä tekemisen iloa. Kasvattaja antaa lapsen tekemiselle tilaa, aikaa, rauhaa ja välineitä. Hän tukee, ohjaa ja kannustaa lasta. Lasten työt dokumentoidaan ja asetetaan kauniisti esille. Ympäristön esteettisyys antaa lapselle taide-elämyksen.

Taiteen avulla lapsi tutustuu, tuottaa, nauttii ja eläytyy taiteen eri aloihin. Tekemisen ilon ja riemun kautta lapsi saa onnistumisen kokemuksia. Taiteen kautta lapsi pystyy ilmaisemaan ja käsittelemään tunteitaan sekä kehittämään vuorovaikutustaitojaan. Taidekasvatuksen avulla opitaan arvostamaan omia ja toisten töitä. Tuotos ei kuitenkaan ole tärkeimmässä asemassa, vaan prosessilla on suurempi merkitys. Taiteen kautta lapsella on mahdollisuus kokea mielikuvitusmaailma. Taiteessa kaikki on mahdollista ja leikisti totta, sillä vain luovuus on rajana. Kulttuurikasvatus on hyvin kokonaisvaltaista ja siinä pyritään yhdistämään eri taiteen lajeja.

Kulttuurikude-toiminta

Kulttuurikude-kulttuurikasvatussuunnitelman pääajatuksena on monipuolisten kulttuurimahdollisuuksien ja osallistumisen kokemusten tarjoaminen. Tavoitteena on saavuttaa kaikki kaupungin järjestämään varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset heidän varhaiskasvatusvuosiensa aikana.

Toteuttamistapoina käytetään taiteellista kokemista ja ilmaisemista eri taiteenaloilla. Näitä taiteenaloja ovat muun muassa kuvataide, käsityö, muotoilu, elokuva, valokuva, media, kirjallisuus, sanataide, teatteri, musiikki, sirkus, tanssi tai arkkitehtuuri. Myös ympäristötaide, paikalliskulttuuri ja tiede tarjoavat rajattomat mahdollisuudet lastenkulttuurille.

Taulukosta löytyy tarkempi suunnitelma, mitä toimintaa minkäkin ikäisille järjestetään. Kaiken toiminnan toteuttaminen nykyisen suunnitelman laajuudessa edellyttää lisärahoitusta.

Kirjastokassien tekemisestä esikouluikäisille vastaa Ylöjärven Nuorisoseura.

Kulttuurikude-työryhmä

Kulttuurikude-työryhmän tehtävänä on kehittää varhaiskasvatuksen ja kulttuuripalveluiden yhteistä kulttuuri-toimintaa. Työryhmä pitää yllä kulttuurista keskustelua varhaiskasvatuksen, kulttuuripalveluiden ja kirjastopalveluiden välillä. Lisäksi kehitetään ja suunnitellaan yksittäisiä tapahtumia, eri kulttuurilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä sekä vuosittaisia teemoja ja pajakokonaisuuksia.

Kulttuurikude-työryhmä kokoontuu vuosittain kolmesta neljään kertaan. Syksyisin suunnitellaan keväällä toteutettavat pajat. Tarkoituksena on, että jokaisella päiväkodilla tai hallintoyksiköllä on oma kulttuurivastaava, joka osallistuu työryhmän toimintaan. Kulttuurivastaava motivoi yksikön muuta henkilökuntaa kulttuurikasvatuksen toteuttamisessa ja kehittämisessä arkipäivän työssä. Kulttuurivastaava seuraa ylöjärveläistä kulttuuritarjontaa. Hän välittää päiväkodin henkilökunnan ja perhepäivähoitajien toiveita ja ajatuksia Kulttuurikude-työryhmälle. Kaupungin kulttuuripalveluista ja kirjastopalveluista puolestaan lähetetään tietoa alueen kulttuuritapahtumista, projekteista, lainattavasta kulttuurikasvatusmateriaalista, opastuksista ja koulutuksista kulttuurivastaaville, jotka välittävät tietoa eteenpäin päiväkoteihin ja perhepäivähoitajille.

Työryhmän puheenjohtajana toimii varhaiskasvatuksen edustaja. Työryhmässä toimii lisäksi kulttuuripalveluiden kulttuurituottaja, kirjastonhoitaja sekä päiväkotien ja perhepäivähoidon edustajat. Kaikki lastenkulttuurikasvatuksesta kiinnostuneet ovat tervetulleita osallistumaan kokouksiin.

Kuva: Kulttuuriosuuskunta Uulun Näin Suomi soi -musiikkityöpaja vieraili päiväkodeissa ja tavoitti kaikki Ylöjärven eskarilaiset keväällä 2017.

Henkilökunnan kouluttaminen

Varhaiskasvatuksen henkilökuntaa on Kulttuurikuteen myötä koulutettu kulttuurikasvatusmenetelmien käyttöön. Vuonna 2018 kiertävissä taidepajoissa oli vuorossa sirkus. Ennen kuin taidekasvattajat lähtivät kiertämään päiväkoteja, ryhmä varhaiskasvattajia kokoontui kouluttautumaan näiden taidekasvattajien oppiin.

Samoin toimittiin myös 2022 varjoteatteripajojen kohdalla. Tämä koulutus rahoitettiin kaupungin sisäisen kokeilurahan turvin. Kun varhaiskasvattajat olivat rauhassa keskenään tutustuneet tulevien kulttuuripajojen antiin taidekasvattajan johdatuksella, he olivat valmistautuneempia kiertävien pajojen saapumiseen ja pysyivät paremmin olemaan lasten tukena työpajoissa. Henkilökunnan kouluttamisen myötä he oppivat kulttuurikasvatuksen tekniikat itsekkin. Tällöin kulttuurikasvatus ei jää vain vierailevan ammattilaisen vetämäksi tuokioksi, vaan metodeja voidaan hyödyntää arjessa päivittäin.

Osa henkilökunnasta on täydennyskoulutuksissa saanut mahdollisuuden kouluttautua myös esimerkiksi laulupiirtämis-metodin käyttöön. On myös tärkeää tunnistaa henkilökunnan erityistaidot ja harrastuneisuus kulttuurin saralla. Erikoisosajille olisi hyvä tarjota mahdollisuuksia päästä jakamaan taitojaan kollegoilleen oman yksikön ulkopuolella. Erityisesti kädentaitojen säilymisessä tällainen on hyödyksi.

Käytännön toiminta ja yhteistyö

Käytännön toiminta on muotoutunut vuosien 2012–2015 toiminnan aikana. Ylöjärvi oli mukana vuosina 2013–2014 Tampereen kaupungin hallinnoimassa Pirkanmaan lastenkulttuurin kehittämishankkeessa. Hanke toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadulla avustuksella. Hankkeen tavoitteena oli kuntakohtaisten kulttuurikasvatusohjelmien kehittäminen, kulttuurikasvatusohjelmia pilotoivien työpajojen toteutus sekä Lastenkulttuuripankki-verkkopalvelun luominen. Hankkeelle asetetut tavoitteet toteutuivat ja hankkeen myötä Ylöjärvellä toteutettavalle lasten kulttuurikasvatukselle löydettiin sopivat toteutusmuodot.

Kuva: Soppeenharjun päiväkodin lapset osallistuivat vuosittaiseen Ylöjärvi jäässä -taidenäyttelyyn.

Vuosittain kulttuurikasvatussuunnitelman täytäntöönpanossa hyödynnetään seuraavia Ylöjärvellä vakiintuneita yhteistyömuotoja:

- Tarjotaan varhaiskasvatusyksiköille mahdollisuutta tuottaa omia taidenäyttelyitä kaupungin julkisissa tiloissa, mm. kirjastot ja liikuntapaikkojen tilat.
- Tuotetaan oman alansa osaavia taiteilijoita päiväkoteihin tekemään yhdessä henkilökunnan ja lasten kanssa työpajoja. Taiteilijoiden ohjauksessa henkilökunta koulutetaan samalla uusien menetelmien ja tekniikoiden käyttöön.
- Tiedotetaan varhaiskasvatusyksiköille mahdollisuuksista tilata taiteilijaryhmiä esiintymään päiväkoteihin.
- Kulttuuripalvelut välittää päiväkodeille tietoja kulttuurin alalta tarjolla olevista täydennyskoulutusmahdollisuuksista.
- Kulttuuripalvelut välittää varhaiskasvatusyksiköille tietoja kulloinkin tarjolla olevista kiertävistä näyttelyistä ja kulttuuripaketeista.
- Kirjastopalvelut välittää kirjavinkkejä sekä lainattavia kirja- ja kulttuuripaketteja päiväkoteihin ja kannustaa perheitä lukemaan esimerkiksi lukudiplomein.
- Kirjastopalvelut järjestää lapsille opastuksia kirjastoon, kirjastoautoon ja opastaa kirjaston käytössä sekä kirjastokortin hankkimisessa.
- Kirjastopalvelut lähettää päiväkoteihin kolmivuotiaiden perheille jaettavan perhelukudiplomin. Sen jakaminen osaltaan tiivistää varhaiskasvatuksen ja kodin välistä yhteistyötä.
- Kirjasto lähettää päiväkoteihin päivähoidon lukudiplomin, joka täytetään varhaiskasvatuksessa yhdessä lasten kanssa.
- Kulttuuripalvelut järjestää vuosittain museokierroksia lapsille Ylöjärven museolla, Kurun koulumuseolla ja Haverin kaivosmuseolla.
- Seurataan valtakunnallisia ja oman alueen kulttuurisuunnitelmia ja linjauksia ja sovelletaan niitä Ylöjärvelle.
- Tarjotaan kulttuuriohjelmia ja tapahtumia eri-ikäisille lapsille.
- Taiteen ja kulttuurikasvatuksen ammattilaisten vetämät joka päiväkodissa kiertävät pajat tarjotaan ensisijaisesti nelivuotiaille (kts. taulukko) ja kaksivuotiaille.

Toiminnan runko

Vuosittain toteutettavan toiminnan rungoksi on vakiintunut kaupungin päiväkodeissa toteutettavat työpajat. Työpajaopetus antaa mahdollisuuden eri puolilla Ylöjärveä tapahtuvaan tasa-arvoiseen ja laadukkaaseen taidekasvatukseen. Perhepäivähoitoryhmät kutsutaan mukaan lähipäiväkodilla järjestettävään toimintaan.

Kirjastopalvelut tarjoaa vuosittain varhaiskasvatukselle laajat palvelut eri ikäryhmille suunnattuna (kts. taulukko). Kirjastoauto kiertää lähes kaikilla päiväkodeilla ja lapsiryhmät voivat vieraila lähikirjastoissaan. Kirjastopalvelut ja varhaiskasvatus tekevät yhteistyötä kannustaessaan perheitä lukemaan ja oppimaan kielellisiä taitoja yhdessä. Kirjastot ovat paikka, jossa lapset saavat itse tekemäänsä taidetta kaikkien nähtäville.

Pajatoiminnan lisäksi toteutetaan yhdessä tuotettavia taidetapahtumia, näyttelyitä tai esityksiä. Yhteisistä tuotannoista päätetään vuosittain Kulttuurikude-työryhmän kokouksissa. Vuosittain päiväkotien ja perhepäivähoitajien yhteisenä tuotantona on toteutettu *Ylöjärvi jäässä* – jää- ja lumitaideprojekti, jota esitetään virtuaalisen valokuvanäyttelynä parin viikon ajan Ylöjärvi-päivästä (24.1.) alkaen.

Samoin vuosittain on toteutettu Maataidenäyttely (kuvassa), johon päiväkodit ja perhepäivähoitoryhmät tuottavat luonnosta kerätyistä materiaaleista valmistettuja taideteoksia. Näyttely on esillä syyskuussa kirjasto Leijan pihalla ja laajentui vuonna 2017 myös Kurun ja Viljakkalan kirjastojen pihalle.

Projekteja on mahdollista tuottaa myös yhdessä paikallisten yhteistyötahojen, yritysten ja yhdistysten kanssa. Osa päiväkodeista on myös vierailut esimerkiksi palvelutaloissa tai ikäihmisten päivätoiminnassa kulttuurin merkeissä.

Kulttuuripakettien lainaus on kulttuuripalveluiden ja kirjastopalveluiden kautta maksutonta ja

päiväkodit tutustuvat pakettien sisältöihin itsenäisesti. Kierrossa on Minna Erosen suunnittelema ja toteutettava Käsityövakka, jota Ylöjärven päiväkodit voivat tilata käyttöönsä ja tutustua perinteisiin suomalaisiin käsityömenetelmiin ja ammatteihin. Toinen lainattava paketti on Sanna Molinin toteuttama Ylöjärven aarteet. Se tutustuttaa Viljakkalan kullan, Kurun graniitin ja Mikkolan muinaisaarteiden avulla paikallis- ja kulttuurihistoriaan. Lisäksi kirjasto kokoaa kirjepaketteja ja kulttuuripalvelut välittää Tampereen taidemuseon ja lastenkulttuurikeskusten lainattavia paketteja.

Kuva: Kulttuuripalvelut tarjoaa joka kevät ja kesä opastettuja päiväkoti- ja koululaiskierroksia Kurun ulkomuseolla ja Ylöjärven museolla. Kuljetuksista vastaa varhaiskasvatus. Tässä harjoitellaan pirtanauhan tekoa.

Museoiden tehtävänä Kulttuurikuteessa on tutustuttaa lapset kulttuuriympäristöihin, alueen ja ihmisten historiaan, arkkitektuuriin sekä vaalia ja välittää tietoa perinteisistä käsityömenetelmistä. Ne myös tarjoavat arjesta poikkeavan elämyksellisen oppimisympäristön.

Juuret varhaiskasvatussuunnitelmassa

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista. Lisäksi varhaiskasvatuksen tulee edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäistä syrjäytymistä. (Ylöjärven vasu, s.11)

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on mm. toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset. (Yvi vasu s.13)

Oppiminen on varhaiskasvatussuunnitelman mukaan ”kokonaisvaltaista ja sitä tapahtuu kaikkialla. Siinä yhdistyvät tiedot, taidot, toiminta, tunteet, aistihavainnot, keholliset kokemukset, kieli ja ajattelu.” ”Lapset oppivat leikkien, liikkuen, tutkien, erilaisia työtehtäviä tehden, itseään ilmaisten sekä taiteisiin perustuvassa toiminnassa.” (Yvi vasu s.21)

Toiminnalliset sekä luovuutta ja osallisuutta edistävät työtavat ovat lapselle luontevia tapoja opetella asioita. Lorut, sanaleikit, laulut ja yhteinen hassuttelu vahvistavat myönteistä ilmapiiriä, mikä tukee oppimista ja hyvinvointia. (Yvi vasu s.42)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus, ilmaisu ja monilukutaito ovat osa laaja-alaista osaamista. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojaan. Monilukutaidolla tarkoitetaan erilaisten viestien tulkinnan ja tuottamisen taitoa ja sitä tarvitaan moninaisten viestien ja ympäröivän maailman ymmärtämiseen. (Yvi vasu s.23–27).

Henkilöstön on hyvä tuntea lasten kulttuuri sekä lapsille suunnattu media, jotta he voivat paremmin ymmärtää lasten leikkejä.

Varhaiskasvatussuunnitelmassa kulttuurinen moninaisuus nähdään voimavarana. ”Varhaiskasvatuksessa arvostetaan ja hyödynnetään suomalaista kulttuuriperintöä ja kansalliskieliä sekä yhteisön ja ympäristön kulttuurista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta.” (Yvi vasu s.33)

Kirjastot, museot, kulttuuriperintökohteet ja teatterit nähdään varhaiskasvatussuunnitelmassa lasten oppimisympäristöä rikastavina paikkoina. (Yvi vasu s.36) Ne myös tukevat osaltaan varhaiskasvatuksen tavoitteita. (Yvi vasu s.38).

Kulttuurikasvatus osana varhaiskasvatuksen oppimisalueita

Kielten rikas maailma

Varhaiskasvatuksen henkilöstön tehtävänä on herättää ja lisätä lasten kiinnostusta suullista ja kirjoitettua kieltä kohtaan. Lasten kanssa tutustutaan monipuolisesti lastenkirjallisuuteen. (Yvi vasu s.45–47)

Ilmaisun monet muodot

Varhaiskasvatuksen tulee tukea lasten musiikillisen, kuvallisen sekä sanallisen ja kehollisen ilmaisun kehittymistä tavoitteellisesti. Lisäksi lapsia tulee tutustuttaa eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön. (Yvi vasu s.47–49)

Minä ja meidän yhteisömme

Varhaiskasvatuksen tehtävä on kehittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön monimuotoisuutta ja harjoitella siinä toimimista. Lapsille luodaan mahdollisuuksia eläytyä menneisyyden tapahtumiin ja tilanteisiin. Heidän kanssaan pohditaan myös tulevaisuutta ja sitä, miten voimme vaikuttaa suotuisan tulevaisuuden toteutumiseen. (Yvi vasu s.49–50)

Hyödyllisiä lastenkulttuuriin liittyviä linkkejä

Lastenkulttuurin tekijöitä ja tuotteita

www.lastenkulttuuri.fi

www.lakupankki.fi

www.konserttikeskus.fi

www.laikku.fi/rulla

<https://www.tampereentaidemuseo.fi/aluetaidemuseo/lainattavat-kiertonayttelyt.html>

Lastenkulttuuriverkostoja ja materiaalipankkeja

www.lastenkulttuuri.fi (Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto)

https://piki.finna.fi/Content/early_education

www.tampere.fi/taidekaari.html

www.taikalamppu.fi

www.kultus.fi

www.kulttuurikasvatussuunnitelma.fi

www.taike.fi

Kannen maalaus: Aku Kinnunen 2022